

A TENGERRPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek 1908. október 16.

215. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A haditengerészet a delegációban.

Tegnap számunk távirati rovatában lehetőleg kimerítően beszámoltunk a haditengerészet költségének delegációs tárgyalásáról. Ma pótlólag még a következő részleteket közölhetjük olvasóinkkal:

Okolicsányi László, a tengerészeti albizottság tagja szóba hozza a hadihajók vízrebocsátása alkalmából szokásos szertartásokat, amelyek a magyar állam létezését ignorálják. Így a legutóbbi alkalommal is hiányzott a magyar zászló.

Szabó István kérdést kíván intézni a haditengerészet parancsnokságához azon megállapodás tekintetében, amely a német haditengerészet és a Norrdeutscher Lloyd között létrejött, mely szerint az utóbbinak hajói cirkálóhajóknak lennének használhatók s felvilágosítást kér, hogy történtek-e nálunk is ilyen intézkedések. Kérdést intéz továbbá az amerikai tengeralatt járó naszádok ügyében és a tekintetben, hogy nálunk a monitoroknál a munió pótlása miképpen történik.

Montecuccoli gróf: Mindenekelőtt Okolicsányi delegátus kifogásaira, amelyek szerint a magyar zászló hiányzik, megjegyzi, hogy a zászló hiányzik, megjegyzi, hogy a zászlókérdés azok között a kérdések között van, amelyek még elintézendők. Ameddig ez a kérdés rendezve nincs, semmiféle más zászlót nem használhat.

Okolicsányi: A vízrebocsátásnál diszítésnek sem?

Montecuccoli gróf: Azt hiszem, hogy ott nem hiányzott a magyar zászló. A piros fehér zöld erősen volt képviselve. A haditengerészet hadikészségéről beszél ezután. Ezt a rész azonban bizalmasnak jelentette ki. A beszédből hivatalosan csak annyit tesznek közzé, hogy annak végén a tengerészeti parancsnok Kossuthot idézte és kijelentette, hogy a magyar politika érvényesülni fog a tengerészetnél is ama jelszó értelmében: Tengerre magyar.

(Tengere mádjár! Ez az ékes magyarsággal elmondott idézet annyira fellelkesítette a 48-as delegátusokat, hogy még tegnap megszavazták az osztrák lobogó alatt evező hajók részére a finom magyar milliőkat.

A részletes tárgyalás során **Nagy Emil** szólalt fel és arra nézve intéz kérdést, mi az oka annak, hogy a haditengerészetnél a magyar legénység nagy száma mellett annak csak elenyészően csekély százaléka éri el az altiszti rangot. A kimutatások szerint a haditengerészet békelétszámában a magyar honos legénység száma 1715, Felső- és Alsó-Ausztriából a legénység száma 759, Csehországból 1297. Vagyis, a Magyarországból származó legénység majdnem ugyanannyi, mint a Felső- és Alsó-Ausztriából, valamint Csehországból származó. Ezzel szemben az altisztek közül mindössze 116 magyar honos, Felső- és Alsó-Ausztriából

a legénységnek majdnem a fele, összesen 268 az altiszt, Csehországból pedig, ámbár az szintén nem fűszik a tenger mellett, 389 az altisztek száma. Feltűnő ez annál inkább, mert a pólai kirándulás alkalmával azt a meggyőződést szerezte, hogy a magyar legénység első rangú matrózanyag. Mutatja ezt az a tény is, hogy a legnehezebb munkát végző altiszteknél, a gépaliszteknél a magyarság 79-el szerepel a 116 közül.

Ezen állapot szanalását kéri. Okát a magyarság ezen háttérbe szorításának az altiszteknél abban látja, hogy amíg a legénységgel való érintkezés, sőt a parancskiadás is a tengerészetnél horvát és olasz nyelven történik, amíg a német nyelv a szolgálati nyelv, addig a magyar nyelv ott teljesen idegen. Nem tartozik azok közé, kik a nyelvi kérdést minden fölé helyezik, mert azt tartja, hogy fő a hadseregnek harci készsége, az adott esetben azonban az a meggyőződése, hogy ennek keretén belül a magyar nyelvnek érvényesítése a haditengerészetnek egyenesen előnyére válik. A magyar fajnak semmiféle más aspirációi és semmiféle kifelé irányuló törekvései nincsenek és ezért a magyar legénység édesgetése nézete szerint a haditengerészetnek egyenes kötelessége.

Montecuccoli gróf admirális utal arra, hogy a hajó magyar legénységét magyar instruktorok tanítják.

Okolicsányi László szerint a haditengerészetnél az olaszok, horvátok mind előnyösebb helyzetben vannak, mint a magyarok. Reméli, hogy a magyarság aránya az altisztek létszámában a következő években fokozatosan előre fog haladni. Mindenben osztja Nagy Emil agályait.

A hajóépítések tételénél **Miklós Ödön** azt a kérdést intézi a haditengerészet vezetőségéhez, vajjon igénybe fognak-e vétetni a modern technika vívmányai s felhívja a vezetőség figyelmét a folyékony fűtőanyag és a gőzturbinák alkalmazására.

Montecuccoli gróf admirális kifejti, hogy a torpedókon immár a naftát használják, a nagyobb hajókon azonban csak akkor felel meg a nafta, ha az egyenletes gőzerő elégséges.

Miklós Ödön a választ megnyugvással veszi tudomásul és a hajóépítkezés tempója tekintetében kér még felvilágosítást.

A költségvetés többi tételei, valamint a jelentek észrevételénél nélkül megszavaztattak és elfogadtattak.

Ezzel a napirend ki lévén merítve, elnök a haditengerészet parancsnokának az adott felvilágosításokért az albizottság nevében köszönetét nyilvánítja.

A költségvetés részletei.

Az 1909-iki állami költségvetés áttekintése közben a következő közönséget érdeklő érdekes tételek ötlenek szemünkbe:

Az iparfejlesztés.
A kereskedelmi miniszter 1907. október 1-től 1908. szeptember 30-ig iparfejlesztési célokra 10,824.220 koronát engedélyezett. Ebből az összegből gyáripari célokra 8.429.267 korona esik. Biztosították 21 gyár létesítését. Kisipari célokra 1,785.924 koronát engedélyeztek. Háziipari célokra 263,836 korona jutott.

140.000 korona államsegély.
A kereskedelmi miniszter a jövő évre is 140.000 korona évi segélyt juttat a Magyar Kereskedelmi részvénytársaságnak, a „hazai iparcikkek és mezőgazdasági termékek kivitelének előmozdítása érdekében kifejtett tevékenységeért.”

Magyar kir. posta-tiszthelyettes.
A kereskedelmi minisztérium jövő évi költségvetése hírt ad arról, hogy a posta- és távirtdánál új állásokat szerveznek. A kereskedelmi miniszter száz tiszthelyettest fog kinevezni a tavasszal. A tanfolyamot végzett és szakvizsgát tett gyakornokok lesznek tiszthelyettesek, akik ebben az állásban várják majd be, a míg rájuk kerül a sor a tiszt kinevezéseknél. A tiszthelyettes a XI. fizetési osztályba fog tartozni, és még nem végleges, hanem csak ideiglenes tisztviselő lesz. A postánál szaporítják még a személyzetet 10 számtiszt, 13 segédhivatali tisztviselő, 40 segédhivatali segédellenőr, 100 kezelő és 199 szolgáló kinevezésével is.

Statusrendezés a postánál.
A posta és távirtdánál jövő évben bekövetkezendő statusrendezésről ezeket mondja a kereskedelmi miniszter.

A statusrendezés érdekében az igazgatási és műszaki személyzetnél főtanácsos címen a VI. fizetési osztályban 7 új állás vettem fel, a melyből azonban csak 4 jelent szaporítást e fizetési osztályban, míg 3 állást az ugyanabban a fizetési osztályban levő igazgatói létszámból vettem. „Igazgató” elnevezéssel a megkülönböztetés végett, csak a vezérigazgatóság ügyosztályai és a kerületi igazgatóságok vezetésére hivatott VI. fizetési osztálybeli állásokat kívánom fenntartani.

Ugyancsak az igazgatási létszámban a VI. fizetési osztálybeli (tanácsos, felügyelő) állások számát 12-vel, a VIII. osztálybeli (titkár, felügyelő) pedig 22-vel szaporítottam.

E szaporításoknak megfelelően a IX. (segédtitkár főtiszt) és a X. (fogalmazó, tiszt) fizetési osztályokban az állások számát összesen 38-cal apasztottam.

A számvevőségi személyzetnél a főtanácsosi állásokat egygyel szaporítottam, aminek megfelelően a számvizsgálók létszámát szállítottam le egy állással 89-ről 88-ra. A kezelési és pénztári személyzetnél a VII. fizetési osztálybeli állások (főfelügyelő és főpénztárnok) számát 16-tal, a VIII. fizetési osztálybeliekét (felügyelő és pénztárnok) pedig 80 állással szaporítottam, míg a IX. fizetési osztálybeliek (főtiszt és pénztári ellenőr) létszámát e szaporításnak megfelelően 105-tel leszállítottam. A XI. fizetési osztályban „tiszthelyettes” elnevezéssel rendszeresített új állások a tiszt minősítéssel bíró tanfolyamot végzett posta- és távirtdagyakornokok részére lesznek fenntartva, kik a jövőben az előirt szakvizsga letétele után ideiglenes minőségben jutnak majd ezen állásokba és végleges kinevezésük tisztekké csak az ezen utóbbi állások költségvetésileg megállapított létszámában beálló üresedésekhez képest fog ezután bekövetkezni.

33,721,230 korona többkiadás.

Az államvasutak 1908. évi kiadásaira engedélyeztek 210.511,770 koronát, az 1909. évre előirányoztak 244.233,000 koronát. A jövő évi többkiadás tehát 22.721,230 korona. Ebből a többkiadásból a személyzeti járandóságokra 10.601,930 korona esik. Az 1909. évre a személyzetnek 3425 munkaerővel való szaporítása van kilátásba véve. A szaporulatból esik az igazgatóságra 72 munkaerő, az üzletvezetőségekre 143 munkaerő, a külszolgálatra 3210 munkaerő.

Hogy milyen számokkal dolgozik az államvasut, erre jellemző a költségvetésnek az a megjegyzése, hogy az ebédidőnek félórával való meghosszabbítás következtében beállott idővesztéséből származó többkiadás mintegy 225,000 K-ra tehető.

A forgalmi eszközök.

Az Államvasutaknak az 1909. évben karban tartandó forgalmi eszközeinek átlaga a következők:

2815 mozdony és szerkocsi, 5938 személykocsi, 41 étkező- és hálókocsi, 2146 postakocsi, 73,845 teherkocsi, 263 egyéb forgalmi eszköz, 53 motorkocsi, 16 motor-mellékkocsi.

Régi emlékek.

A Bach-korszak hivatalnokainak még mindig kijár évi 8252 korona kegydíj. A negyvennyolcas honvédek az 1909. évre 800,000 koronát kapnak.

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület holnap, pénteken este 6 órakor ülést tart, melynek tárgysorozatára többek között a következő jelentékenyebb ügyek vannak kitűzve: Az illemhelyek felállítására vonatkozó szerződés jóváhagyása. A városi közművek szerződésének a státusba való beosztása. Az utcaneveket megváltoztató bizottság jelentése. Foretich képviselőtestületi tag indítványa kereskedelmi tanulmányi ösztöndíjak kifizetésére nézve. Az új ipartörvénytervezet tárgyalásának tárgyalásának folytatása. Szabadságolások és rendkívüli „jutalmak” adományozása egyes tisztviselőknél.

A városi állandó bizottság megelőzőleg holnap délelőtt tart ülést, hogy a képviselőtestület ülésében tárgyalásra kerülő ügyeket a maga részéről jóváhagyja.

— **A fiumei nyilvános tárházak államosítása.** A Közl. és Közg. legutóbbi számában foglalkozik a fiumei közraktárak államosításával. Értesülései, amelyek teljesen fedik a mi álláspontunkat ez ügyben, a következő: A kereskedelemügyi minisztérium előtt fekszik most a fiumei kereskedelmi és iparkamara felirata, amely a fiumei nyilvános raktár r.-t. államosítását kéri. Ez ügyben erős akció folyik Fiumében, mint Budapesten. Fiumében az olasz és nem olasz kereskedők jajveszéknek, idefőnt pedig az érdekeltek védekeznek az eshetőségek ellen. Beavatott forrásból szerzett értesüléseink szerint a fiumei raktárállalat államosításából *semmi sem lesz.* A kereskedelemügyi kormány ugyanis nem láthatja megokoltnak a fiumei érdekeltségek kívánságát. A raktárviszonyokon az államosítás amúgy sem segítene, csak megnehezítené az amúgy is nehézkes ügykezelést. A raktárhiányon az új raktárépítésekkel fognak segíteni. Az egyik új raktár már el is készült s a másik a Corsia Deák közelében szintén a befejezés stádiumában van. Terv szerint az összes faraktárak helyére emeltes raktárakat építenek. A raktárdrágasággal szemben az érdekelt tényezők azt igyekeznek bizonyítani, hogy az állami kezelés még drágábbá tenné a raktárületeket. Hivatkoznak is a trieszti példára, ahol a raktárak államosításával a viszonyok nem hogy javultak, sőt rosszabbodtak. Mindezekhez nekünk csak annyi a megjegyzésünk, hogy mi sem vagyunk hívei a raktárak államosításának. Nem pedig elsősorban azért, mert az állami kezelésben a kikötői raktárak zárórái nagyon is pontosan tartatnának be. Korra reggel és a késő delutáni órákban szünetelne a munka, a kereskedelem kárára. A raktárak kijelölésével sem javulnának a viszonyok, mert hiszen természetes dolog, hogy minden fél kívánságát teljesíteni nem lehet. Lelkiismeretes ellenőrzés minden mizériát megszüntethet. Csak erre van szükség a fiumei raktáraknál s akkor kevesebb lesz az ok a panasza.

— Botrány a fiumei gyorsvonatnál.

Hetek előtt megjelent a budapesti hetedik kerületi kapitányságon H. Ida virágárusleány a barátjánál és elpanaszolta, hogy a pályaudvar környékén a várótermek előtt levő folyosón folytonosan megszólítja őket két fiatalember, a kiknek egyikét Sinkovics Ferencnek hívják és bajuszkötőket árusít. Arra akarja csábítani Sinkovics a lányokat, hogy külföldre menjenek, ahol egy vendéglőben kaphatnak elsőrangú alkalmazást. A lányok úgy gondolták, hogy Sinkovics és barátja leánykereskedőkkel áll összeköttetésben, elmentek tehát a rendőrségre és elmondták a dolgot. A hetedik kerületi kapitányságon azt a tanácsot adták a két fiatal leánynak, hogy *szinleg fogadják el az ajánlatot* és az az utolsó pillanatban adják át a két embert, — akikről időközben megállapították, hogy tényleg leánykereskedőkkel állnak összeköttetésben — a rendőrségnek. Így is történt. Ma este kellett volna elutazni a két leánynak a bajuszkötő árusítóval. Közvetlenül a fiumei gyorsvonat indulása előtt H. Ida leugrott a vonatból, besietett a rendőrszobába, ahol két rendőr elfogta Sinkovics Ferencet. Ez védekezett, ordított, nagy botrányt csapott. Alig bírtak vele a rendőrök. Nagy csődület támadt a perronon. Hiába mentegetődzött Sinkovics, a keleti pályaudvarról bevitték éjszaka a főkapitányságra, ahol *letartóztatták.* Az új büntető perrendtartás szerint a leánykereskedés már nem kihágás, hanem büntett, e szerint a törvényszék fog ítékezni Sinkovics Ferenc fölött. Ez az első eset, hogy leánykereskedőt a bíróság elé állítanak. Ma kísérik át az ügyészségre. A barátját pedig, aki a pályaudvarról megszökött, keresi a rendőrség.

— **A fiumei szénbehozatal csökkenése.** A fiumei kikötő forgalmának kimutatásából vesszük azt az örvendetes hírt, hogy szénbehozatalunk tetemes mértékben csökkent. A behozott szén mennyisége a folyó év első hét hónapjában 1,022,573 métermázsát tett, szemben az előző év ugyanezen időszakában behozott 1,982,797 métermázsával. A csökkenés igazolja azt a körülményt, hogy szénbányáink az idén az elmúlt év ugyanezen időszakával szemben többet termeltek, s valamivel jobban fedezhették gyárüzemeink szénigényét. Ez azonban nem szolgálhat biztatásul a jövőre nézve, mert értesüléseink úgy szólnak, hogy ősszel újból megindul a szénbehozatal s már most folynak az előkészületek az emelkedő szénforgalom gyors lebonyolítására. A kormány tudvalevőleg a fiumei Baross kikötőben külön szénrakodók fölállítását is tervbe vette.

— **Fakivitelünk Kataniába.** Tudott dolog, hogy a magyar fakiviteli cégek jó fogyasztási piacot teremtettek Olaszországba a magyar fa részére. A Cataniával összeköttetésben álló magyar fapiacokon kívül új piacok is igyekeznek összeköttetést teremteni Cataniába. Így legújabbban a serajevói bank is leküldte képviselőjét Cataniába, hogy a boszniai és hercegovinai fának Cataniába való exportálását tanulmányozza.

— **A kikötőből.** Október 15. Érkezett: „Slavonia” angol gőzös New-Yorkból 230 tonna vegyes áruval; „Ebro” angol gőzös Liverpoolból 70 tonna vegyes áruval.

Indult: „Szent László” magyar gőzös Marseillebe 60 tonna fával, 10 tonna cukorral és 10 tonna búzával; „Széchenyi” magyar gőzös Bordeauxba 900 tonna fával; „Tebe” osztrák gőzös Triesztbe 360 tonna cukorral és 60 tonna vegyes áruval; „Bari” olasz gőzös Bariba 320 tonna vegyes áruval; „Gilda” osztrák gőzös Triesztbe üresen; „Adriatica” osztrák gőzös Spalatóba üresen.

— **Meglopott visszavándorló.** Orbán István kisbirtokos, ki tegnap érkezett vissza New-Yorkból, nem találván szállást, az állomás közelében elaludt. Alvás közben valaki ellopta 1805 korona összegű négy csekkjét, két ezüst óráját és bőrdíjóját. A meglopott ember a lopást bejelentette a rendőrségnél s a rendőrség két alkalmazottja tegnap letartóztatta Fábian Antal vasutast, mert őt gyanúsították a lopással, miután nála láttak egy bőrdíjót, amely hasonlított a meglopott ember bőrdíjójához. Fábian tagadja a lopást, de a rendőrség további intézkedésig lezárta a gyanúsítottat.

— **Az ogulin—knin—országhatárszéli vasut** és ennek egyrészt Bihácsig, másrészt Otocsacig vezető szárnyvonalára a kereskedelemügyi minisztériumnak bemutatott általános tervek alapján Ehrenhöfer Aladár miniszteri

tanácsos vezetése mellett október 5-én megkezdtek a közigazgatási bejárást Plaskiban, 6-án folytatták Drezsniken, 7-én Petrovoszelo Lietkiben (a bosnyák határon) 8-án Vrhovinán, 9-én Otocsacón, 10-én Perusicson, 11-én Gospicson, 12-én Medakon, 13-án elértek Lovincire, 14-én Gracsacra és ma 15-én a dalmát határszélén felvő Zrmanjere. A bejárási jegyzőkönyv alapján aztán elkészítik a részletes terveket, hogy az építkezést a jövő év elején megkezdhessék.

— **A titokzatos török vitorlás.** Megirtuk tegnapielőtti számunkban, hogy a Scoglio foknál (Cherso sziget) egy török lobogóju vitorlás Velcich János vitorlás tulajdonosnak ezerszáz fáját, melyet ott raktáron tartott berakta és elszállította. A vitorlásra most ráakadtak s kiderült hogy a vitorlás nem lopta el, hanem jóhiszeműleg megvette a farakományt. A vitorlás kapitánya azt mondja, hogy a fát két embertől hét koronáért vette meg. Az ügyet további megvizsgálás végett áttették az osztrák hatóságokhoz.

— **Terhelési próba az új 40-es raktárban.** E hó 13-án, 14-én és 15-én folytak le külön e célra kikötött bizottság előtt az 1/40-es raktárban a terhelési próbák, melyekhez 8 nap óta hordták a homokot és téglát a kiszemelt területre. Több mint 50 vagon anyagot használtak fel e célra, úgy hogy egy négy-szögmeterrre az előírás szerint 1500 métermázsas teher jutott. A terhelési kísérlet minden tekintetben fényesen sikerült s az elhajlás alig tett ki egy miliméternél többet.

A közönséghez!

1908. október elsejével új előfizetést nyitunk „A Tengerpart”-ra, mely Fiumének egyetlen, független, a hatalomtól meg nem vásárolt magyar napilapja és öt év óta megalkuvás nélkül küzd itt a fiumei magyarság érdekeiért és törekvéseiért.

„A TENGERPART”

nemsokára hatodik évfolyamát kezdi meg és a legutóbbi évek zavaros sajtóviszonyai között egyetlen állandó támasza és zászlóvivője volt a fiumei magyarságnak. Igérjük, hogy e célunknak a jövőben kettőzött erővel és buzgalommal fogunk megfelelni és minden lehelletünkkel szolgálni fogjuk a fiumei magyarságot, melynek szeretete és támogatása

„A TENGERPART”

egyedüli talpköve volt eddig és lesz a jövőben is.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre 24 korona

Fél évre 12 „

Negyedévre 6 „

Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A TENGERPART”

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Távirat ◀▶ Telefon.

Háboru Montenegroval?

GETINJE, okt. 15. A montenegrói skupstina tegnap este zárt ülésben nagy szótöbbséggel a háboru mellett foglalt állást, rábízván a fejedelemre, hogy az események kialakulása szerint határozza el magát a cselekvésre.

Mozgósítunk?

POLA, okt. 15. A „Sankt Georg” hadihajó, hadiflottánk egyik legnagyobb hajója (— melynek legénysége majdnem tisztán magyarokból áll. — A szerk.) ma teljes felszereléssel elindult a montenegrói vizekre. Holnap újra két hadihajó indul el Antivari felé.

BUDAPEST, okt. 15. Ma rendelet ment szét az egész országba, mely a vasuti forgalmi tisztaknak egyenlőre megtilta, hogy állomáshelyeiket elhagyják.

Táviratváltás szerb és montenegrói királyiak között.

BELGRAD, okt. 15. Péter montenegrói herceg, Nikita fejedelem harmadik fia a követ-

kező táviratot küldte tegnap György szerb trónörökösnek:

"Elragadtatva ama szép hazafias szavaktól, melyeket egyesült drága szerb testvéreink előtt elmondtal, üdvözöllek és megölelek, kedves unokatestvérem, szívem egész melegevel, azon óhajomat fejezem ki, hogy mielőbb találkozzunk a harc véres mezején."

A szerb trónörökös azonnal válaszolt a következő sürgönyben:

"Szívélyes szavaid mélyen meghatottak. Mindig hűen drága nemzetünk eseményeihez, különösen boldog vagyok, hogy újabb alkalom volt szerényen csatlakozni ama egyetértő hazafias érzések fellobogásához, melyek most bennünket egyesítenek."

Szerbia tovább fegyverkezik.

ZIMONY, okt. 15. Több oldalról megerősítik, hogy a szerb skuptina a háború előkészületeire megszavazott 16 millió frankot 30 millióra szándékozik felemelni. A helyzet mind súlyosabbá és fenyegetőbbé válik

A bandák már működnek

BELGRÁD, okt. 15. Kedden délután a Drina folyó mellett fekvő Lesnice község közelében a bosnyák határon egy szerb banda megtámadott egy 6 osztrák-magyar katonából álló őrséget. Az őrségnek a tulerő elől meg kellett hátrálnia.

Hadikészülődések Konstantinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 15. A szultán ma iradét bocsátott ki, melyben megenyedi az Ottomán banknak 2 millió török font összegű új bankjegyek kibocsátását.

A hadügyminisztérium szerződést kötött egy vállalkozóval 2500 orosz és 1500 magyar ló szállítására.

Bulgária nem enged.

SZÓFIA, okt. 15. A minisztertanács ma határozatilag kimondta, hogy sem a keleti vasutak sem Kelet-Rumélia ügyében nem enged Törökország követeléseinek.

A török tengerészeti miniszter a flottáról

BERLIN, okt. 15. A Tageblatt konstantinápolyi tudósítója beszélgetett a tengerészeti miniszterrel, aki a többek között azt mondta, hogy a török flotta modern hajói már a legközelebbi napokban elfogják hagyni a konstantinápolyi kikötőt s egy részük Smyrnába és Samosba indul, a többi hajó a Márványtengeren hadgyakorlatot fog tartani. A flotta két hónapra el van látva eleséggel és bőségesen munícióval. Bucsuozul azt mondta a tengerészeti miniszter az újságíróknak, hogy nem fog háborúra kerülni a sor Bulgáriával.

Forongás Lengyelországban.

VARSÓ, okt. 15. Lengyelország 8 kormányzóságában kihirdették az ostromállapotot. Rendkívüli védelmi szempontból Varsóban nagyszámu csapatokat összpontosítanak.

A hadügyi költségvetés tárgyalása.

BUDAPEST, okt. 15. A magyar delegáció hadügyi albizottsága Barabás Béla elnöklete alatt ma ülést tartott, melyen Okolicsányi László előadó részletesen ismertette az 1909-i hadügyi költségvetést. Beszéde közben sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a hadvezetőség a delegáció legutóbbi ülészaka óta semmiféle kedvezményes lépést nem tett. Elismeréssel adózik a katonaság szociális bajainak humánus orvoslásáért és azon kijelentéssel, hogy a létszám az idei költségvetésben a legutóbbiakkal szemben majdnem változatlan, ajánlja a költségvetést elfogadásra.

Gróf Zichy Miklós nem osztja előadónak utolsó szavait, mivel a hadsereg szervezetét 1906 óta folytonosan fejlesztik. Bakonyi Samu azon megállapodásokra való tekintettel, melyek a jelenlegi politikai helyzet alapját képezik, elfogadja a hadügyi költségvetést, de ezen lépése nem jelenti a hadügyi költségvetéstől való eltérést.

Az ülés folyik.

Városi tisztviselők a miniszternél.

BUDAPEST, okt. 15. A törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városok tisztviselőinek egy küldöttsége ma délelőtt először Wekerle miniszterelnöknél, azután Andrássy Gyula belügyminiszternél tisztegett. Egy határozati javaslatot nyújtott át a két miniszternek, melyben arra kéri a kormányt, hogy a közigazgatási költségek fedezésére az új költségvetésbe felveit 2 millió koronából elsősorban a városi tisztviselők lakbérének emelését vigyék keresztül. A miniszterek a kérés teljesítését megígérték.

Minisztertanács.

BUDAPEST, okt. 15. Ma délben egy órakor az országháza épületben minisztertanács volt, mely hír szerint a választói reform kérdésével foglalkozott.

A nemzetiségiek és a szocialisták szövetsége.

BUDAPEST, okt. 15. Hodzsa Milán országgyűlési képviselő ma kijelentette, hogy a nemzetiségieknek sikerült a szociáldemokratákkal egyezségre lépni a választói reform dolgában. Evvel szemben a szociáldemokrata párt vezető emberei kijelentik, hogy a tárgyalások — épp ellenkezőleg — nem vezettek eredményre s ezért a nemzetiségiek és a szociáldemokrata párt külön-külön folytatja a harcot pluralitás ellen.

Bezárt egyetem.

SZENTPÉTERVÁR, okt. 15. A szentpétervári egyetem hallgatóinak folytonos zavargásai miatt az egyemet bizonytalan időre bezárták. A mozgalom vezetőit letartóztatták.

Tizenöt évi fegyház.

BUDAPEST, okt. 15. A budapesti büntető bíróság ma hajnalban hozta meg ítéletét a kedvese kirablásával és meggyilkolásával vádolt Kovács Lajos ellen, kit a törvényszék a rablógyilkosságban bűnösnek mondott ki és tizenöt évi fegyházra ítélte.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni a mely a vért gazdagítja és a test husát szilárdítja és egészségessé teszi.

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregeknek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

Szépen butorozott utcai szoba kiadó Via Governo 2 II. em. balra.

Áthelyezés miatt

teljes háromszobás lakásberendezés a lakással együtt azonnal átadó Vicolo dell'Osedale, Wurzer ház IV. em. 8. sz.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Első fumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

tej, tejföl, túró és vaj mindenkor frissen.

Tiszta akácméz.

nagyban és kicsinyben. TELFEON 534.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárátában).

Cserepes növényben nagy választék.

Kiadó lakás.

A torpedogvár fölött levő Villa Flora egész első emelete, mely áll 4 szobából, kabinetből, konyha, pince, balkou és terraszból és egy hozzávaló kis parkból november 1-ére kiadó. A háztulajdonos címe megtudható a kiadóhivatalban

Végeladás.

A felszámolás alatt levő Fiumei Butorgyár Részv. Társ. (Via Macello 6) mindennemű szalon-irodai s kávéházi széket s egyéb butorberendezéseket mélyen leszállított áron ad el.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.
A járadékadót a bank önmaga viseli.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.
ajánlják dušan felszerelt raktárukat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Az új bérő által teljesen ujjaalakított és kiválóan vezetett THERAPIA PALACE - CIRKEVICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.
Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővényű tengeri fürdő, saját tehenészet,
jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál!

Az Igazgatóság.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent
eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár. ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

V. évfolyam!

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villanyos világítási, villánhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villanyos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szives pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

Első és legjobb hírnevű órázlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi gyártmányok.

Első fiumei magyar

kárpitos és díszítő

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, díszítő és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér Garami József.

a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás ellen.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kivitelű és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova hához is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Első fiumei magyar

szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett. Szigorú pontosság s kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

ALTBERGER IGNÁCZ.

Fiume, Via Sanità Adria Palota.

TELEFON 923.

ABBAZIA

VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitünő konyhával. — Mérsékelt árak. Kívánatra díjtalan prospektus.